

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2009.12.21
KOM(2009)693 galutinis

**KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

„Integruotos produktų politikos įgyvendinimas“

SEK(2009)1707

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

„Integruotos produktų politikos įgyvendinimas“

1. ĮVADAS

2003 m. birželio 18 d. Komisija priėmė komunikatą „Integruota produktų politika, pagrįsta ekologine gyvavimo ciklo samprata“¹. Šioje ataskaitoje apibendrinamas tos politikos įgyvendinimas. Išsami analizė pateikiama prie šios ataskaitos pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente.

Integruotos produktų politikos (IPP) koncepcijoje numatyta naudojant tinkamiausias politikos priemones ir įtraukiant suinteresuotąsias šalis imtis darnių veiksmų, siekiant kurti ekologiškesnius produktus, kurių poveikis aplinkai būtų mažesnis, o nauda vartotojams didesnė. Šia koncepcija raginama nuolat tobulinti produktų gamybą ir projektavimą, taip pat skatinti vartotojus juos rinktis.

IPP koncepcija pagrįsta tokiomis mintimis:

- Gaminant ir naudojant prekes ir paslaugas (t. y. produktus) daromas didelis bendras neigiamas poveikis aplinkai. Padėtis blogėja dėl to, kad ES ir visame pasaulyje produktų vartojama vis daugiau.
- Produktų poveikis aplinkai daromas įvairiuose produktų gyvavimo ciklo etapuose (gamybos grandinėje, naudojimo etape, šalinant produktus, kurių gyvavimo ciklas baigiasi). Taisomieji veiksmai turi būti sumanyti taip, kad našta aplinkai nebūtų paprasčiausiai perkeliama į kitus gyvavimo ciklo etapus ar kitas geografines vietas.
- Atsižvelgiant į didelę produktų ir galimo poveikio būdų įvairovę, nėra vienos visiems tinkamos politikos priemonės. Kiekvienu atveju reikia rinktis ir naudoti tinkamą politikos priemonę arba priemonių derinį, dažnai net keliose politikos srityse (pavyzdžiui, teisės aktai, susiję su produktų projektavimu, išmetamųjų teršalų ribomis, ženklinimu, fiskalinėmis priemonėmis, pramonės atstovų išsipareigojimais ir kt.). Siekiant kuo geriau pasinaudoti šiomis priemonėmis, į bendrą veiklą reikia įtraukti labai įvairias suinteresuotąsias šalis, įskaitant politikos formuotojus, verslo atstovus ir vartotojus.

Prieš priimant 2003 m. komunikatą dėl IPP, 1998 m. buvo atlikti parengiamieji tyrimai, o 2001 m. paskelbta Žalioji knyga dėl IPP². Komunikate išsamiai aprašytas IPP tikslas ir nustatyti penki IPP principai: 1) gyvavimo ciklo samprata; 2) darbas rinkoje; 3) suinteresuotųjų šalių įtraukimas į įvairią bendrą veiklą; 4) nuolatinis produktų tobulinimas; 5) suderintas politikos priemonių taikymas. Buvo numatyta, kad siekiant įgyvendinti IPP būtina imtis šių trijų strateginių veiksmų:

¹ COM (2003) 302.

² COM (2001) 68.

- **prisidėti** prie svarbiausių politikos veiksmų, visų pirma ES tvaraus vystymosi strategijos³, ES 6-osios aplinkos apsaugos veiksmų programos⁴ ir Dešimties metų tausaus vartojimo ir gamybos programų sistemos⁵;
- **papildyti** galiojančią produktų politiką įdiegiant sistemą, kurioje aplinkos problemos būtų svarstomos atsižvelgiant į produktų gyvavimo ciklą;
- **stiprinti** su aplinka susijusių produktų politikos priemonių derinimą ir derėjimą.

Atitinkamai taikant pačią IPP paprastai būtų vengiama konkrečioms produktams skirtų veiksmų⁶; vietoj to turėtų būti kuriama bendra koncepcija, rekomendacijos ir priemonės, skirtos labai įvairioms politikos kryptims ir subjektams. Komunikate nurodytos galimos veiksmų sritys ir kokias funkcijas galėtų priimti pagrindinės interesų grupės.

Aplinkos ministrų taryba⁷ palankiai įvertino tokią iniciatyvą ir palaikė „[...] *ketinimą raginti atitinkamus subjektus į savo strateginius tikslus įtraukti priemones, kuriomis būtų mažinamas visų produktų poveikis aplinkai, siekiant nuolat tobulinti produktus ir paslaugas* [...]“.

Nuo tada ši koncepcija ir IPP priemonės pradėtos praktiškai įgyvendinti visais politikos lygmenimis; šioje veikloje įvairiu mastu dalyvauja pramonės atstovai ir kitos suinteresuotosios šalys.

2. ĮGYVENDINIMAS

Šiandien IPP principai įtraukti į daugelį iniciatyvų, ir, kaip apibrėžta komunikate, plačiai naudojamosi įgyvendinant integruotą produktų politiką atliktais tyrimais ir sukurtomis priemonėmis. Tačiau tose iniciatyvose aiškios nuorodos į IPP nėra dažnos. Todėl IPP metodo diegimą reikėtų vertinti pagal politikos esmę, o ne pagal akivaizdžius dalykus. Be to, palyginti su IPP įgyvendinimo pradžia, daug aktyviau siekiama derinti produktams taikomą politiką – tai įtraukta į geresnio reglamentavimo darbotvarkę⁸. IPP principai sėkmingai įtraukti į bendrą **Tausaus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos (TVGTPP) sistemą ir 2008 m. TVGTPP veiksmų planą**⁹ – taip praktiškai pripažįstamas IPP komunikatu pradėtas procesas ir jis toliau plėtojamas.

Žvelgiant į ateitį derėtų toliau integruoti abu procesus ir IPP vertinti kaip svarbų TVGTPP darbotvarkės aspektą.

³ 2006 m. birželio 9 d. Nauja tvarios plėtros strategija Nr. 10117/06.

⁴ COM (2001) 31.

⁵ Žr. http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_scpp/scpp_tenyearframprog.shtml.

⁶ Tačiau įgyvendinti du bandomieji projektai, siekiant išbandyti metodo pagrįstumą ir jį vykdant įgyti patirties. Pasirinkti mobilieji telefonai ir iš atogrąžų medžių medienos pagamintos sodo kėdės, nesumenkinant pasirinktų projektų poveikio aplinkai reikšmės ar numatomo pagerėjimo masto. Žr. <http://ec.europa.eu/environment/ipp/pilot.htm>.

⁷ 2003 m. lapkričio 12 d. Tarybos išvados dėl integruotos produktų politikos.

⁸ COM (2005) 97.

⁹ COM (2008) 397.

2.1. IPP ĮGYVENDINIMO BENDRIJOS LYGMENIU PAVYZDŽIAI

Keliose politinėse iniciatyvose, parengtose paskelbus IPP komunikatą, atsispindi IPP metodas, kuriuo siekiama užtikrinti produktų ekologiškumą visą jų gyvavimo ciklą.

Tausaus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plane IPP priemonės sujungiamos į darnų politikos priemonių rinkinį, siekiant didinti produktų ekologiškumą ir kurti pažangesnius vartojimo modelius. Todėl tai yra vienas iš svarbiausių įnašų įgyvendinant IPP priemones Bendrijos lygmeniu, be kita ko, įskaitant: teisės aktus, skirtus **nuolat tobulinti nuolatinio produktų projektavimą**, kartu su persvarstytomis **ženklinimo** schemomis, kurias taikant siekiama vartotojus skatinti rinktis itin ekologiškus produktus; prekių ir paslaugų **žaliųjų viešųjų pirkimų** sistemą ir galimybę taikyti finansines paskatas siekiant paskatinti rinktis tokius produktus. Be to, pagal TVGTPP veiksmų planą sukurtas **mažmeninės prekybos forumas** įgyvendina IPP **bendrovių ekologiškesnių pirkimų** priemonę ir užtikrina įvairių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą siekiant vartotojus geriau informuoti apie tvarumą¹⁰.

Ekologinio projektavimo reikalavimų energiją naudojančioms gaminiams direktyva IPP principai tiesiogiai perkelti į produktų projektavimo teisės aktus. 2009 m. direktyvos taikymo sritis išplėsta pagal TVGTPP veiksmų planą įtraukus daugiau produktų grupių (su energijos vartojimu susiję produktai)¹¹.

Naujoje **Pagrindų direktyvoje dėl atliekų**¹² nustatyta, kad keli IPP elementai yra privalomi, visų pirma reikalavimas rengiant atliekų politiką atsižvelgti į visą medžiagų gyvavimo ciklą. Gyvavimo ciklo samprata taip pat paskatino į **Baterijų direktyvą**¹³ įtraukti nuostatą, pagal kurią vietoj perdirbimo leidžiama šalinti tik kai atsižvelgiant į visą gyvavimo ciklą tai naudingiau aplinkai.

Tausaus gamtinių išteklių naudojimo **teminėje strategijoje**¹⁴ ir Atliekų prevencijos ir perdirbimo **teminėje strategijoje**¹⁵ patvirtinta gyvavimo ciklo samprata ir raginimas užtikrinti nuolatinį veiklos tobulinimą; taip pat patvirtintas darbo su rinkos dalyviais principas. To pavyzdys – į atliekų strategiją įtrauktas raginimas Europos Sąjungoje kurti stiprias perdirbimo rinkas.

Priėmusi IPP komunikatą Komisija iš karto pradėjo kurti **Europos gyvavimo ciklo vertinimo (GCV) platformą** – kontroliuojamos kokybės Europos orientacinę gyvavimo ciklo duomenų bazę ir GCV vadovą. Toliau kuriamos specialios gyvavimo ciklo sampratos taikymo tam tikrose politikos srityse gairės, įskaitant ir tarptautinį aspektą. Be to, įgyvendinti du savanoriški **bandomieji projektai**, kuriuos vykdant nagrinėti praktiniai IPP koncepcijos

¹⁰ Būdami labai svarbūs tarpininkai tarp gamintojų ir vartotojų, mažmeniniai platintojai, bendradarbiaudami su gamintojais, turės užtikrinti tinkamą produktų ženklumą ir informaciją apie juos, kad padėtų pereiti prie tausesnių produktų. Pateikta aplinkos apsaugos informacija turėtų būti suprantama, nedviprasmiška ir neklaidinanti vartotojų.

¹¹ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems produktams nustatymo sistemą.

¹² Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/98/EB dėl atliekų.

¹³ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/12/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų.

¹⁴ COM (2005) 670.

¹⁵ COM (2005) 666.

klausimai, o visų pirma – gyvavimo ciklo samprata¹⁶; pasiektas rezultatas – pramonės atstovų šiuo atžvilgiu prisiimti įsipareigojimai.

Siekdama padėti **užtikrinti tinkamus politikos akcentus**, Komisija įvertino, kurie produktai daro didžiausią poveikį aplinkai ir kokių yra galimybių juos tobulinti¹⁷. Pirmiausiai susitelkta į būstą, transportą ir maisto produktus – tam daugiau dėmesio skiriama rengiant neseniai (2009 m.)¹⁸ sukurtą įvairių interesų grupių **Europos maisto TVG apskritojo stalo** susitikimus, taip pat interneto svetainėje BUILD-UP¹⁹.

Pirmaujančios perdirbimo rinkos iniciatyva siekiama skatinti rinktis produktus, kuriuose yra perdirbtų medžiagų ir kurie visą gyvavimo ciklą yra naudingi aplinkai. **Pirmaujančios biologinių produktų rinkos iniciatyva** siekiama skatinti kurti tausius produktus iš atsinaujinančių žaliavų, pvz., biologines chemines medžiagas ir plastikinius produktus²⁰.

Pagal 6-ąją ir 7-ąją bendrąsias mokslinių tyrimų programas finansuojama nemažai mokslinių tyrimų projektų, kuriais siekiama remti IPP politikos įgyvendinimą, visų pirma gyvavimo ciklo vertinimo metodikos tobulinimo, ekologinio projektavimo, pramoninės ekologijos, atliekų prevencijos, perdirbimo, biologinio perdirbimo ir tausaus vartojimo srityse.

2.2. IPP ĮGYVENDINIMO VALSTYBIŲ NARIŲ LYGMENIU PAVYZDŽIAI

IPP koncepciją aktyviai įgyvendina valstybės narės, dažnai savo veiksmus glaudžiai siedamos su veikla Bendrijos lygmeniu.

Bendrijos teisės aktų, kuriuose yra IPP elementų, perkėlimas ir **įgyvendinimas** – svarbus valstybių narių indėlis į IPP. Keli minėtini pavyzdžiai – tai produktų projektavimo ir ženklavimo teisės aktai, taip pat **išlaidų aplinkos apsaugai įtraukimas į sąnaudas** įgyvendinant gamintojų atsakomybės programas. Nacionalinės iniciatyvos į sąnaudas įtraukti išlaidas aplinkos apsaugai – tai tam tikros ekologinių mokesčių sistemos įvairiose valstybėse narėse.

Valstybės narės ėmėsi priemonių **didinti geresnių produktų paklausą**, visų pirma žaliųjų viešųjų pirkimų srityje. Septynių valstybių narių, kurių veiklos rodikliai geriausi, veiksmais pasiekta, kad ES žalieji viešieji pirkimai pagal vertę vidutiniškai pasiektų 45 %; dėl to, pavyzdžiui, išmetama 25 % mažiau CO₂ ir net atsižvelgiant į tai gyvavimo trukmės išlaidos sumažėja 1 %. Nyderlandai siekia, kad iki 2010 m. 100 % šalies vyriausybės viešųjų pirkimų taptų tausūs.

¹⁶ Žr. <http://ec.europa.eu/environment/ipp/pilot.htm>.

¹⁷ Žr. http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/sustainable_development/susproc.cfm.

¹⁸ Europos maisto TVG apskritasis stalas – tai įvairių interesų grupių procesas, kuriuo siekiama: i) nustatyti mokslškai patikimas ir vienodas aplinkos vertinimo metodikas, taikytinas maisto produktams ir gėrimams visą produktų gyvavimo ciklą; ii) vartotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims nustatyti tinkamas ryšių priemones; iii) skatinti ekologiniu požiūriu nuolat tobulinti maisto produktus ir gėrimus visoje tiekimo grandinėje.

¹⁹ BUILD-UP interneto svetainėje profesionalūs statybininkai, vietos valdžios institucijos ir pastatų valdytojai gali dalytis patirtimi, kaip pastatuose sumažinti energijos suvartojimą, žr. <http://www.buildup.eu/>. Europos Komisija taip pat ėmėsi suderintų veiksmų su valstybių narių atstovais; taip siekiama keistis gerąja Pastatų energinio naudingumo direktyvos įgyvendinimo (2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo, OL L 1/65, 2003 1 4) patirtimi.

²⁰ COM (2007) 860.

Daug valstybių narių **siekia geriau informuoti vartotojus**. Maždaug pusėje valstybių narių šalia Europos ekologinio ženklo taikomos nacionalinės ekologinio ženklo sistemos; sėkmingiausiais atvejais vienoje šalyje yra net 10 000 licencijuotų produktų. Pažangos, susijusios su **politikos koordinavimu ir integravimu** nacionaliniu lygmeniu pasiekta daugelyje sričių: nuomonėmis ir patirtimi keičiamasi ne tik **IPP reguliariuose susitikimuose**, kuriems pirmininkauja Komisija; prie šios veiklos prisideda, pavyzdžiui, ministerijų tarpžinybinės darbo grupės Šiaurės šalyse, taip pat nacionalinės IPP koordinavimo institucijos ir specialūs tvarių produktų ir tausaus vartojimo departamentai Prancūzijoje ir Jungtinėje Karalystėje arba specialus Bavarijos žemės (Vokietija) vyriausybės departamentas.

Valstybės narės taip pat imasi su **konkrečiais produktais susijusių veiksmų**. Danija, Suomija, Švedija ir Jungtinė Karalystė sudarė **produktų specialistų grupes**, kurių veikloje dalyvauja suinteresuotųjų šalių, susijusių su visu produktų gyvavimo ciklu, atstovai. Bavarija remia nemažai ekologinio projektavimo projektų, susijusių su specialiais produktais. Italija, Danija, Nyderlandai, Vokietija, Švedija ir Prancūzija taip pat atkakliai siekia su pramonės atstovais sudaryti **savanoriškus susitarimus** dėl konkrečių tikslų ir veiksmų.

Šios iniciatyvos dažnai remiamos vykdant aktyvią veiklą, susijusią su **gyvavimo ciklo duomenimis ir metodikomis**. Bent trečdalis valstybių narių labai aktyviai kuria priemones ir skleidžia gyvavimo ciklo sampratą; kai kurios jų yra įsteigusios GCV tyrimų centrus.

Kalbant apie gyvavimo ciklo sampratos įtraukimą į organizacijų veiksmus, visos valstybės narės yra patvirtinusios priemonių, kuriomis remiama ES **aplinkosaugos vadybos schema EMAS**.

2.3. IPP ĮGYVENDINIMO VERSLE IR KITŲ SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ VEIKLOJE PAVYZDŽIAI

Pramonės asociacijos, atskiros bendrovės ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiauja su valdžios institucijomis ir tyrėjais Bendrijos, nacionaliniu ir vietos lygmenimis. Didelė dalis **su konkrečiais produktais susijusios veiklos**, įskaitant pačios Komisijos bandomuosius projektus, buvo įmanoma tik aktyviai dalyvaujant pramonės atstovams ir nevyriausybiniams organizacijoms. Pramonė visada buvo ir dabar yra labai svarbi siekiant **suteikti informacijos apie gyvavimo ciklą**; visų pirma ji svarbi tuo, kad prisideda prie Europos gyvavimo ciklo duomenų bazės kūrimo.

Gyvavimo ciklo samprata suvokiama vis geriau. Įvairūs pramonės sektoriai gyvavimo ciklo sampratą vis plačiau taiko informuodami apie savo požiūrį į produktų politiką ir ryšius su vartotojais bei institucijomis. Vienas tipiškas pavyzdys – ekologinių aprašų iniciatyva Europos plastikinių produktų sektoriuje. Dar vienas pavyzdys – aktyvus pramonės asociacijų dalyvavimas (per konsultacijų forumą) kuriant **Ekologinio projektavimo direktyvos** įgyvendinimo priemones. Įgyvendinant iniciatyvas, kuriomis siekiama **kurti** gyvavimo ciklu pagrįstą **politiką**, pavyzdžiui, mažmeninės prekybos forume, Europos maisto TVG apskritojo stalo veikloje ir BUIL-IP iniciatyvoje, vis aktyviau dalyvauja verslo atstovai.

3. TOLESNI VEIKSMAI

Apskritai ES padaryta didelė pažanga kuriant ekologiniais principais grindžiamą produktų politiką. Tačiau kadangi IPP yra procesas, o ne galutinė būklė, vis dar yra daug sričių, kuriose galima imtis veiksmų. Toliau pateikiamos kelios akivaizdžios galimybės.

Toliau **didinti IPP vaidmenį nacionalinėje politikoje**. Kai kurios valstybės narės įgyvendinamos priemonės yra pavyzdinės, tačiau daugelis valstybių narių dar atsilieka. Kadangi IPP – tęstinis procesas, pažangos skirtumus galbūt lemia ir platesnio masto pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį, pvz., ES plėtra. Tačiau kelios naujosios valstybės narės padarė nemažą pažangą, o kai kurios iš 15 ES valstybių narių galėtų pasistengti labiau.

Būtų galima toliau raginti aplinkos **nevyriausybines organizacijas, vartotojų organizacijas ir mažasias ir vidutinio dydžio įmones** dalyvauti IPP procesuose ir taikyti jos priemones, kartu palengvinant jų dalyvavimą. Apskritai didesnė parama ir dialogas reikalingi, kad būtų geriau suvokiama, kuo gyvavimo ciklo samprata gali būti naudinga ekologiniu požiūriu, siekiant sumažinti bendrą neigiamą produktų poveikį. Atsižvelgiant į daugelio produktų specialistų grupių išvadas ir bandomųjų projektų rezultatus, tai ypač gerai galima užtikrinti bendradarbiaujant konkrečiais atvejais.

Kaip jau minėta IPP komunikate, koncepcija taip pat galėtų būti taikoma siekiant **nepramoninius produktus ir paslaugas** tobulinti aplinkos apsaugos požiūriu. Pagal TVGTPP veiksmų planą imtasi atitinkamų iniciatyvų, kaip antai jau minėtas mažmeninių rinkų forumas ir Europos maisto TVG apskritasis stalas.

Mokesčių ir subsidijų IPP priemonės Bendrijos lygmeniu dar netaikomos.

4. POLITIKOS INICIATYVOS, PERKELIAMOS IŠ IPP Į TVGTPP VEIKSMŲ PLANĄ

IPP koncepciją Komisija parengė tuomet, kai buvo kuriamos naujos svarbios iniciatyvos aplinkos politikos srityje, kurias įgyvendinant pradedamas perėjimas nuo veiksmų baigiamajame etape prie prevencinių veiksmų. Bendrijos lygmeniu 6-ojoje aplinkos apsaugos veiksmų programoje IPP koncepciją raginama taikyti įgyvendinant gamtinių išteklių ir atliekų politiką. Tarptautiniu lygmeniu Johanesburgo valstybių vadovų susitikime imtasi veiksmų siekiant atkreipti politikos formuotojų dėmesį į tvarios gamybos ir tausaus vartojimo modelius.

Pripažinus, kad daugelis aplinkos apsaugos problemų kyla dėl to, kad visame pasaulyje parduodama vis daugiau įvairių produktų ir medžiagų, imta manyti, kad IPP papildoma aplinkos politikos sritis, susijusias su atliekomis, vandeniu, oru arba cheminėmis medžiagomis.

Praėjus dvejiems metams po to, kai Taryba patvirtino IPP komunikatą, Komisija pateikė IPP principais atitinkamos srityse pagrįstas gamtinių išteklių ir atliekų temines strategijas. Dar po dvejų metų Komisija priėmė konsultacinį dokumentą dėl būsimo TVGTPP veiksmų plano, o kitais metais tą planą patvirtino.

TVGTPP veiksmų plane numatyta iki 2012 m. persvarstyti kai kuriuos plano elementus ir patį planą, o politinėje darbotvarkėje toliau raginti imtis konkrečių veiksmų, kad būtų įgyvendinamos IPP priemonės.

5. IŠVADOS

IPP tikslas – taikyti tinkamiausias politikos priemones siekiant nuolat tobulinti produktus. Tai yra procesas, o ne galutinė būseną. Tam reikalingas didelis politikos formuotojų bei kitų suinteresuotųjų šalių informuotumas ir pasiryžimas tą informuotumą kasdien paversti konkrečiais veiksmais.

IPP metodas labai padėjo kurti aplinkos politiką produktų projektavimo, gamtinių išteklių naudojimo ir atliekų tvarkymo srityse. Valstybės narės, pramonės atstovai ir kitos suinteresuotosios šalys tiesiogiai dalyvauja susijusioje veikloje Bendrijos lygmeniu, į nacionalinę teisę perkelia Bendrijos teisės aktus, imasi ekonomiškai motyvuotų veiksmų ir kitų iniciatyvų, taip aktyviai palaikydamos IPP įgyvendinimą.

IPP įgyvendinimą politikos integravimo požiūriu sunku pagrįsti dokumentais, nes naujoje politikoje aiški nuoroda į IPP daroma retai. Tačiau padaryta bendra didelė pažanga – svarbiausių pramonės sektorių atstovai ir politikos formuotojai gyvavimo ciklo sampratą suvokia geriau, atsirado daugiau galimybių gauti gyvavimo ciklo duomenų ir sulaukiama gerokai daugiau pritarimo metodikai. Didelė pažanga taip pat padaryta nustatant produktus, kuriuos tobulinti esama didžiausių galimybių, ir galimas tobulinimo priemonės.

Informacija vartotojams, ekologinio projektavimo teisės aktai, ekologiška gamyba ir žalieji viešieji pirkimai dabar jau yra pagrindinė TVGTPP veiksmų plano dalis. Į TVGTPP veiksmų planą įtrauktas procesas, pradėtas IPP komunikatu – taip siekiama toliau atverti rinkas tvariesiems produktams ir skatinti tausesnį vartojimą. 2012 m. numatytas veiksmų plano persvarstymas bus puiki proga toliau vertinti IPP raidą.